

Талабот нисбат ба услуги ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ

Талабот нисбат ба услуги ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ (минбаъд - Талабот) мутобиқи қисми 3 моддаи 25 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ” бо мақсади самаранокии амалиётҳои суғуртавӣ ва ҳимояи манфиатҳои истифодабарандагони хизматрасониҳои суғуртавии ташкилотҳои суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) таҳия гардида, талабот оид ба таркиб ва мазмун, услубҳои баҳодихӣ ва принципҳои ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ аз рӯи намудҳои суғурта дар ташкилотҳои суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ)-ро муқаррар менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Дар Талаботи мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **меъёри умумӣ** – тарифи суғуртавӣ, ки аз рӯи он суғурташаванда ба суғуртакунанда мукофоти суғуртавиरो (ҳаққи суғуртавиरो) пардохт менамояд ва он аз меъёри ҳолис ва сарборӣ иборат мебошад;

- **меъёри ҳолис** – қисми меъёри умумие, ки барои ташаккулдиҳии захираҳои суғуртавии ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) бо мақсади амалисозии пардохтҳои суғуртавӣ (чубронҳои суғуртавӣ) муайян шудааст;

- **сарборӣ** – қисми меъёри умумие, ки барои чуброни хароҷотҳои маъмурии суғуртакунанда ҷиҳати гузаронидани амалиёти суғуртавӣ, хароҷоти ғайриҷашмдошт ва ғоида муайян шудааст;

- **сарбории эҳтимолӣ** – қисми меъёри холис, ки эҳтимолияти рух додани хавфҳои ғайричашмдоштро нисбат ба хавфҳои муайян пешбинӣ менамояд;

- **таснифи хавфҳо** – номгӯи меъёрҳо (критерияҳо)-е, ки дараҷаи хавфро аз рӯи коэффитсиентҳои фарқкунанда ифода менамояд;

- **коэффитсиентҳои фарқкунанда** – коэффитсиентҳое, ки нисбати тарифҳои суғуртавии ҳисобгардида барои ба эътибор гирифтани омилҳои хавфи объекти суғурта истифода бурда мешаванд;

- **актуарий** – шахси воқеие, ки фаъолиятро оид ба ҳисобҳои иқтисодию риёзӣ ба таври касбӣ тибқи шартномаи меҳнатӣ ё граҷданию ҳуқуқӣ амалӣ менамояд;

- **тарифи суғуртавӣ** – арзиши воҳиди рӯйпӯшкунии суғуртавӣ.

2. Талаботи мазкур танҳо нисбати намудҳои суғуртаи ихтиёрӣ татбиқ мегардад.

3. Ташкилотҳои суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) уҳдадоранд, ки минбаъд услубҳои баҳодихӣ ва принципҳои ҳисобкунии тарифҳои суғуртавиرو бо назардошти Талаботи мазкур таҳия намуда, бо мақоми назорати суғуртавӣ мувофиқа намоянд.

БОБИ 2. ТАЛАБОТҲОИ УМУМӢ ОИД БА ҲИСОБКУНИИ МЕӢЁРҲОИ ТАРИФҲОИ СУӢУРТАВӢ

4. Ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ ба принципҳои мукаммалӣ, пайдарҳамӣ ва баробарӣ асос меёбад.

5. Ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ набояд дорои хатогиҳо, носоҳеҳӣ ва ислоҳҳо бошад.

6. Ҳангоми тавсифи ҳисобкунӣ риояи пурраи ифодаи формулаҳо ва натиҷагирӣ, инчунин нишондоди ҳамаи мафҳумҳои адабии қиматҳои барои гузаронидани ҳисоббарориҳои дахлдор ҳатмӣ зарур мебошад.

7. Ҳангоми ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ маълумоти зерин ба инобат гирифта мешавад:

- ахбороти муфассал оид ба сарчашмаи маълумоти омории аввалияи истифодашаванда;

- маълумот оид ба давраи вақте, ки маълумоти омории аввалияи истифодашаванда аз он ҷо гирифта шудааст.

8. Ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ мутобиқи Талаботи мазкур аз рӯи ҳамаи намудҳои суғуртаи ихтиёрӣ гузаронида шуда, аз ҷониби ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғураткунӣ) на кам аз як маротиба дар панҷ сол таҷдиди назар карда мешавад.

9. Ҳангоми ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ маълумотҳои оморӣ, ки хавфҳои суғуртавии ба суғуртакунӣ фарогирифташавандаро инъикос менамоянд, истифода бурда мешавад.

10. Бо мақсади ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ аз рӯи намудҳои суғурта, истифодаи маълумотҳои омории аввалия барои се соли охир ва ё зиёда соли пурраи молиявии қабл аз санаи ҳисобкунӣ зарур мебошад.

11. Ҳангоми гузарондани ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ риояи яке аз принципҳо ва шартҳои зерини истифодабарии маълумотҳои оморӣ зарур мебошад:

- ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ дар асоси маълумотҳои омории аввалия аз рӯи як ё якчанд хавфҳои асосии суғуртавӣ, ки ба андозаи тарифи суғуртавӣ аз рӯи намудҳои суғурта таъсири бештар доранд;

- ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ дар маҷмуъ дар асоси маълумотҳои аввалияи оморӣ аз рӯи ҳамаи хавфҳо, ки тавассути суғурта руйпӯш мешаванд, амалӣ карда мешавад.

12. Мафҳумҳои макроиқтисодии ҳангоми ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ истифодашаванда (нишондиҳандаи таваррум, мафҳуми нишондиҳандаи ҳадди ақали ҳисобкунӣ) бояд бо маълумотҳои расмӣ аз рӯи ин нишондиҳандаҳо дар санаи ҳисобкунӣ мутобиқат кунанд.

БОБИ 3. ТАЛАБОТ ОИД БА УСЛУБҲОИ БАҲОДИҶӢ ВА ҲИСОБКУНИИ ТАРИФҲОИ СУҒУРТАВӢ

13. Ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ аз рӯи намуди суғурта мутобиқи услуби интихобгардидаи ҳисобкунии тарифи суғуртавӣ амалӣ карда мешавад.

14. Ҳисобкунии меъёрҳои тарифӣ аз рӯи намуди суғурта дорои ахбороти зерин оид ба услуби ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ мебошад:

- маълумоти муфассал дар бораи сарчашмаи ахборот оид ба услуби истифодагардидаи ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ;
- шарҳи пурраи услуби истифодагардидаи ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ. Шарҳи услубҳои ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ алоҳида аз ҳисобкунии бевосита ифода карда мешавад.

15. Услубҳои ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ қисмҳои зерини таркибии тарифи суғуртавино муайян мекунанд:

- меъёри умумӣ;
- меъёри холис;
- сарборӣ;
- сарбории эҳтимолӣ.

16. Мукамалӣ ва мутобиқати услубҳои ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ ба маълумоти омории аввалияи истифодашаванда аз рӯи меъёрҳои зерин муайян карда мешаванд:

- мутобиқати байни маълумотҳои омории аввалия ва параметрҳои баҳисобгирӣ дар ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ истифодашаванда, тибқи услуби ҳисобкунӣ;

- услуби интихобшудаи ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ ҷанбаҳои зиёд ё камшавии нишондиҳандаҳои ҳисобкуниро, ки ба андозаи тарифҳои суғуртавӣ таъсир мерасонанд, аз ҷумла эҳтимолияти ҳодисаи суғуртавӣ, нишондиҳандаи вазнинии зарар, коэффитсиенти зарар ва ғайраро ба назар мегирад;

-мавҷудияти манфиатнокии иқтисодӣ (аз лиҳози иқтисодӣ мақсаднок) дар натиҷаҳои мобайнӣ ва ниҳоии ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ, ки мутобиқи услуби интихобшуда амалӣ карда мешавад.

17. Ҳангоми амалисозии ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ ё мукофоти суғуртавӣ (ҳаққи суғуртавӣ) аз рӯи намуди суғурта дар соҳаи “суғуртаи ҳаёт” маълумоти муфассал дар бораи сарчашмаҳо ва роҳҳои гирифтани ҷадвали фавт ва замимаҳои ҷадвали

нишондодашуда оварда мешавад, ки ҳангоми муайянкунии андозаи мукофоти суғуртавӣ (ҳаққи суғуртавӣ) истифода мегарданд.

БОБИ 4. ТАЛАБОТ ОИД БА НАТИҶАҲОИ ҲИСОБКУНИИ ТАРИФҲОИ СУҒУРТАВӢ, БАРАСМИЯТДAROPӢ ВА ҶОЙГИРКУНИИ ОНҲО

18. Дар натиҷаи ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ вобаста ба намудҳои суғурта бояд нишондиҳандаҳои зерин муайян ва асоснок карда шаванд:

- андозаи тарифи суғуртавии заминавӣ, заминавии ҳадди ақал ва заминавии ҳадди ниҳой;

- омилҳои хавф, ки ба тарифҳои суғуртавии заминавии ҳисобкардашуда истифода бурдани коэффитсиентҳои фарқкунандаро (дифференсатсиониро) бо асосноккунии андозаи ин коэффитсиентҳо талаб менамоянд;

- гурӯҳбандии муфассали хавфҳо вобаста ба намуди суғурта;

- ҷадвали тақсимбандии тарифҳои суғуртавӣ (андозаи мукофотҳои суғуртавӣ (ҳаққи суғуртавӣ)) вобаста ба гурӯҳҳои суғурташавандагон (суғурташудагон) ва мутобиқи гурӯҳбандии қабулгардида ба суғурта фаро гирифта шудани хавфҳои суғуртавӣ.

19. Талаботи сархати чоруми банди 18 ба ташкилотҳои суғуртавии хориҷӣ ва филиалҳои онҳо, ки фаъолияти суғуртавиرو дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи “суғуртаи ҳаёт” амалӣ менамоянд, татбиқ намегардад.

20. Ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ аз ҷониби актуарийҳо амалӣ карда мешаванд. Ҳангоми дар бозори суғуртаи Ҷумҳурии Тоҷикистон мавҷуд будани ташкилоти актуарӣ, тарифҳои суғуртавии аз ҷониби ташкилоти актуарӣ ҳисобкардашуда, бо имзо ва муҳри онҳо тасдиқ гардида, ному насаб, рақам ва санаи додани иҷозатнома нишон дода мешавад.

21. Ташкилотҳои суғуртавӣ (азнавсуғуртакуни) маълумот дар бораи андозаи тарифҳои суғуртавиرو вобаста ба намудҳои суғуртаи амалишаванда дар сомонии расмӣ худ ва ҷойҳои барои

суғурташавандагон дастрас ҷойгир менамоянд, аммо бе маҳдудшавӣ ба ахборот оид ба:

- андозаҳои заминавӣ, ҳадди ақали заминавӣ, ҳадди ниҳоии заминавии тарифи суғуртавӣ;
- коэффитсиентҳои фарқкунанда (дифференсиалӣ);
- ҷадвали тақсимои тарифҳои суғуртавӣ (андозаи мукофоти суғуртавӣ (ҳаққи суғуртавӣ)) вобаста ба гурӯҳҳои суғурташавандагон (суғурташудагон) ва мутобиқи таснифоти қабулгардида ба суғурта фаро гирифтани хавфҳои суғуртавӣ.

22. Талаботи сархати сеюми банди 21 ба ташкилотҳои суғуртавии хориҷӣ ва филиалҳои онҳо, ки фаъолияти суғуртавиرو дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи “суғуртаи ҳаёт” амалӣ менамоянд, татбиқ намегардад.

23. Ахбороти дар банди 21 дарҷгардида бо забонҳои давлатӣ ва русӣ бо нишон додани сана, вақти тартиб додани ахбороти мазкур ва дарчи муҳлати амали он ҷойгир карда мешавад.

24. Дар ҳолати аз ҷониби ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) таҷдиди назар кардани меъёрҳои тарифҳои суғуртавӣ аз рӯи намудҳои суғурта, ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) дар муҳлати се рӯзи корӣ аз санаи тасдиқ гардидани онҳо аз ҷониби актуарийҳо маълумоти дар сомонии расмии худ ва (ё) ҷойҳои барои суғурташавандагон дастрасбударо таҷдиди назар менамояд.

БОБИ 5. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

25. Иҷрои муқаррароти Талаботи мазкур барои ташкилотҳои суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) ҳатмӣ мебошад.

26. Дар ҳолати аз ҷониби ташкилотҳои суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) риоя нагардидани талаботи санади меъёрии ҳуқуқии мазкур мақоми назорати суғуртавӣ таъинот қабул менамояд.